

Nihilismus jako vědomí nepřítomnosti smyslu

Nihilismus není ve své podstatě žádné přesvědčení o nicotě, o nicotnosti a dokonce neexistenci (nejsoucnosti) světa, tedy o fantasičnosti (fantastičnosti) výmyslu, že vůbec něco jest, není to pochybování o realitě, nýbrž o tom, že by něco mohlo mít nějaký smysl. Nesmyslnost není nejsoucnost, nýbrž pouhá jsoucnost beze smyslu. A rozumí se tím jakýsi představovaný „objektivní smysl“, o který by bylo možno se opřít při nejrůznějších příležitostech, kdy se vynořují pochybnosti o konkrétním smyslu toho či onoho lidského podnikání. Nihilismus je tedy vlastně jakási fundamentální rezignace na hledání smyslu, které by třeba jen ve skrytu duše doufalo, že třeba se něco takového přece jenom podaří odhalit. Věci zajisté jsou, jak jsou; jejich výskyt, existence, reálnost není popírána. Popíráno je pouze to, že to má smysl, ba že by to vůbec jen nějaký smysl mohlo mít. Všechno, co se nám zdá mít smysl, je pouze naše subjektivní vidění a chápání; tady dokonce je možno polevit ze zásadovosti a je možno připustit, že falešný dojem smysluplnosti by mohl být jakousi soukromou lidskou potřebou. Ba snad přímo podmínkou toho, jak být a jak žít. Možná, že se bez takového klamu nedá žít; ale je to klam a musí to být klam. Smysl neexistuje.

(Písek, 141108-2.)